

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Podmínečné propuštění po novele trestního zákoníku

Od 1.1.2026 vstoupí v účinnost novela č. [270/2025](#) Sb. trestního zákoníku, která podstatně změní dosavadní právní úpravu podmíněčného propuštění. Obecně je institut podmíněčného propuštění prostředkem, jak odsouzené motivovat k dobrému chování při výkonu trestu odnětí svobody, ale i následně v životě po propuštění z výkonu trestu. Dosavadní právní úprava však byla založena nejen na splnění podmínek pro podmíněčné propuštění, ale rovněž na volné úvaze soudu.

Podle dosavadní právní úpravy podmíněčného propuštění obsažené v ustanovení § 88 odst. 1 trestního zákoníku platilo následující: *Soud může odsouzeného podmíněně propustit na svobodu, jestliže odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život nebo soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného, a*

- a. *odsouzený vykonal alespoň polovinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody, nebo*
- b. *odsouzený, jenž nebyl odsouzen za zvlášť závažný zločin,*
  1. *kterým byla nebo měla být způsobena smrt, nejde-li o trestný čin zabití podle § 141 odst. 1,*
  2. *kterým byla nebo měla být způsobena těžká újma na zdraví,*
  3. *jehož znakem je spáchání na těhotné ženě nebo na dítěti,*
  4. *který spáchal jako člen organizované skupiny, ve spojení s organizovanou skupinou nebo ve prospěch organizované zločinecké skupiny, nebo zvlášť závažný zločin účasti na organizované zločinecké skupině (§ 361),*
  5. *který spáchal v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu podle § 312e odst. 3 nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f), nebo*
  6. *který je uveden v hlavě třetí, sedmé, deváté, dvanácté a třinácté zvláštní části tohoto zákona nebo v odstavci 4,*

a který dosud nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody, vykonal alespoň třetinu uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody.

Z výše uvedeného ustanovení vyplývá, že bylo na zvážení soudu, zda odsouzeného i při splnění všech zákonem předpokládaných podmínek odsouzeného podmíněně propustí. Dosud tedy bylo běžnou praxí, že i v případě, kdy odsouzený splnil výše uvedené podmínky pro podmíněčné propuštění nebyl propuštěn, a to ani po opakované žádosti o podmíněčné propuštění. Podmínečné propuštění tak dle současné právní úpravy představovalo pouze možnost, nejednalo se však o subjektivní právo odsouzeného na podmíněčné propuštění.

Od 1.1.2026 však dochází k podstatné změně tohoto ustanovení, kdy ustanovení § 88 odst. 1 bude nově znít následovně: *Soud odsouzeného podmíněně propustí na svobodu, jestliže odsouzený vykonal stanovenou část trestu, svým chováním a plněním svých povinností po právní moci rozsudku prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život nebo soud přijme*

záruku za dovršení nápravy odsouzeného.

Novelou trestního zákoníku tak dochází k vypuštění slova „**může**“, což znamená pro odsouzené podstatnou změnu. Pokud odsouzený podá žádost o podmíněčné propuštění s tím, že splnil všechny zákonem stanovené podmínky nebude moci soud tuto žádost o podmíněčné propuštění zamítnout. Od 1.1.2026 již nebude na volné úvaze soudu, zda odsouzeného podmíněčně propustí, ale odsouzenému na podmíněčné propuštění vznikne de facto právní nárok. Tato změna by tak měla jednoznačně zvýšit procenta úspěšnosti žádostí o podmíněčné propuštění.

Novelou trestního zákoníku nedochází ke změnám ohledně délky dosud vykonaného trestu, i nadále tak bude platit, že žádost o podmíněčné propuštění může být podána po vykonání alespoň poloviny uloženého trestu, případně při splnění dalších podmínek třetiny uloženého trestu. Novelou zákona však dochází ke zpřesnění formulací ohledně délky vykonaného trestu. Úprava podmínek bude nově obsažena v ustanovení § 88 odst. 2, který bude znít následovně: *Stanovenou částí trestu, kterou podle odstavce 1 musí odsouzený vykonat před tím, než může být podmíněčně propuštěn, se rozumí*

- a. *polovina uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody,*
- b. *třetina uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody, jde-li o odsouzeného, který dosud nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody a který nebyl odsouzen za zvlášť závažný zločin,*

1. kterým byla nebo měla být způsobena smrt, nejde-li o trestný čin zabití podle § 141 odst. 1,

2. kterým byla nebo měla být způsobena těžká újma na zdraví,

3. jehož znakem je spáchání na těhotné ženě nebo na dítěti,

4. který spáchal ve prospěch organizované zločinecké skupiny, nebo zvlášť závažný zločin účasti na organizované zločinecké skupině (§ 361),

5. který spáchal v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání teroristického trestného činu, trestného činu účasti na teroristické skupině (§ 312a), financování terorismu (§ 312d), podpory a propagace terorismu podle § 312e odst. 3 nebo vyhrožování teroristickým trestným činem (§ 312f), nebo 6. který je uveden v hlavě třetí, sedmé, deváté, dvanácté a třinácté zvláštní části tohoto zákona nebo v písmenu c),

- c. *dvě třetiny uloženého nebo podle rozhodnutí prezidenta České republiky zmírněného trestu odnětí svobody, jde-li o pachatele odsouzeného za trestný čin vraždy (§ 140), zabití podle § 141 odst. 2, těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 3, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení podle § 149 odst. 4, nedovoleného přerušování těhotenství bez souhlasu těhotné ženy podle § 159 odst. 3, 4, neoprávněného odebrání tkání a orgánů podle § 164 odst. 3, 4, obchodování s lidmi podle § 168 odst. 4, 5, zbavení osobní svobody podle § 170 odst. 2, 3, zavlčení podle § 172 odst. 2, 3, loupeže podle § 173 odst. 3, 4, braní rukojmí podle § 174 odst. 3, 4, vydírání podle § 175 odst. 3, 4, znásilnění podle § 185 odst. 3, 4, sexuálního útoku podle § 185a odst. 3, 4, sexuálního nátlaku podle § 186 odst. 5, 6, pohlavního zneužití podle § 187 odst. 2, 3, obecného ohrožení podle § 272 odst. 2, 3, neoprávněné výroby a jiného nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami, s rostlinami nebo houbami je obsahujícími nebo s jedy podle § 283 odst. 4, získání kontroly nad vzdušným dopravním prostředkem, civilním plavidlem a pevnou plošinou (§ 290), zavlčení vzdušného dopravního prostředku do ciziny podle § 292 odst. 3, vlastizrady (§ 309), rozvracení republiky (§ 310), teroristického útoku (§ 311), teroru (§ 312), sabotáže (§ 314), vyzvědačství podle § 316 odst. 3, 4, válečné zrady (§*

320), násilného překročení státní hranice podle § 339 odst. 3, organizování a umožnění nedovoleného překročení státní hranice podle § 340 odst. 4, genocidia (§ 400), útoku proti lidskosti (§ 401), apartheidu a diskriminace skupiny lidí (§ 402), agrese (§ 405a), přípravy útočné války (§ 406), styků ohrožujících mír (§ 409), použití zakázaného bojového prostředku a nedovoleného vedení boje podle § 411 odst. 3, válečné krutosti (§ 412), perzekuce obyvatelstva (§ 413), plenění v prostoru válečných operací (§ 414) nebo zneužití mezinárodně uznávaných a státních znaků podle § 415 odst. 3, nebo k výjimečnému trestu odnětí svobody nad dvacet až do třiceti let, a

d. dvacet let, jde-li o pachatele odsouzeného k trestu odnětí svobody na doživotí.

Novela mimo délky vykonaného trestu a obecného požadavku na polepšení odsouzeného udává další výslovné podmínky, které soud bude hodnotit. V novém ustanovení § 88 odst. 4 bude povinností soudu zkoumat, zda odsouzený projevil dostatečnou snahu k napravení následků způsobených jeho trestnou činností. Zejména budou soudy zkoumat, zda odsouzený nahradil způsobenou škodu nebo jinou újmu způsobenou trestným činem, zda vydal bezdůvodné obohacení získané trestným činem, anebo odstranil jiné škodlivé následky své trestné činnosti. Rovněž budou soudy zkoumat postoj odsouzeného k výkonu ochranného léčení. Soudy i dle předchozí právní úpravy tyto aspekty zkoumaly, nicméně novela tyto aspekty přímo zakotvuje v zákoně, čímž dochází ke zdůraznění důležitosti snahy odsouzeného o nápravu následků svých trestných činů.

Z výše uvedeného tak vyplývá, že novela trestního zákoníku tak přináší zcela zásadní změny v oblasti podmíněčného propuštění. Od nového roku by tak již nemělo docházet k situacím, kdy odsouzení nebudou podmíněčně propuštěni, i když splnili všechny zákonné podmínky. Novelou tak dochází k posílení právní jistoty odsouzených a možná i k větší motivaci k řádnému výkonu trestu odnětí svobody. Novelou by rovněž mělo dojít k rovnějšímu přístupu napříč soudy, kdy dosud se procenta podmíněčně propuštěných v rámci regionů markantně lišila. Novela rovněž zcela zásadně upřesňuje jednotlivé podmínky, což pro odsouzené dává jednoznačný návod, jakým způsobem se mají ve výkonu trestu chovat, aby podmínky pro podmíněčné propuštění splnili. Pro odsouzené tak bude novela trestního zákoníku zcela zásadní s ohledem na jejich šance na podmíněčné propuštění.

JUDr. Josef Moravec,
advokát

Mgr. Sandra Chmelík Grätzová,
advokátní koncipient

PPS advokáti s.r.o.

Velké náměstí 135/19
500 03 Hradec Králové

Tel.: +420 495 512 831-2

Fax: +420 495 512 838

e-mail: pps@ppsadvokati.cz

Další články:

- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)